

У К Р А Ї Н А

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА РАЙОННА РАДА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ІХ сесія 8 демократичного скликання

Р І Ш Е Н Н Я

від 30 вересня 2021 року № 117/2021
м. Івано-Франківськ

Про звернення районної ради щодо функціонування та фінансового забезпечення районних рад

Керуючись статтею 43 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, враховуючи звернення Української асоціації районних та обласних рад від 14.09.2021 № П 01-215/445 та рекомендації постійної комісії районної ради з питань законності, регламенту, депутатської діяльності та етики, розвитку місцевого самоврядування та захисту прав людини, районна рада

в и р і ш и л а :

1. Схвалити звернення Івано-Франківської районної ради до Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України щодо функціонування та фінансового забезпечення районних рад (додається).
2. Оприлюднити рішення відповідно до вимог чинного законодавства.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника голови Л. Чекайло та постійну комісію районної ради з питань законності, регламенту, депутатської діяльності та етики, розвитку місцевого самоврядування та захисту прав людини (І.Федоришин).

Голова районної ради

Василь Попович

**Додаток до рішення районної ради
від 30 вересня 2021 № 117/2021
“Про звернення районної ради
щодо функціонування та
фінансового забезпечення
районних рад”**

**Президенту України
Зеленському В.О.**

**Голові Верховної Ради України
Разумкову Д.О.**

**Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д.А.**

ЗВЕРНЕННЯ

Ми, депутати Івано-Франківської районної ради, звертаємося до вас стосовно внесення змін до Конституції України в частині децентралізації влади. Винесення на розгляд Верховної Ради України збалансованого тексту змін до Конституції України, а у подальшому – його ухвалення, дасть змогу нашій державі наблизитись до європейської спільноти та розвиненої місцевої демократії.

Проте, від певних політичних діячів звучать ідеї закріпити в Основному Законі дворівневу систему місцевого самоврядування, виключивши районні ради, що є неможливо для України з багатьох причин.

По-перше, площа України – 603 628 км², населення – понад 44 мільйони, а в багатьох європейських країнах, площа і населення яких є меншими, існує трьохрівнева система місцевого самоврядування, і діє вона ефективно.

По-друге, в основу реформи децентралізації вкладено польський досвід реформування. Утвердивши на початку 1990-х років дворівневу систему місцевого самоврядування, крізь десятиліття Польща усвідомила, що вона є неефективною, зіткнувшись з рядом проблем на найнижчому рівні самоврядування, які місцеві громади не в силі були вирішити самостійно, а отже, стагнували. В результаті Польща повернулась до трьохрівневої системи, знову закріпивши у місцевому самоврядуванні субрегіональний рівень (повіти), що дало поштовх країні до стрімкого розвитку, адже повітові ради вирішували проблеми фінансових нестач там, де це було необхідно. Ця система самоврядування (гміна-повіт-воєводство) успішно працює в Республіці Польща донині.

По-третє, добровільне об'єднання територіальних громад в Україні завершилось набагато гірше, аніж очікувалось: за результатами піврічної

роботи в нових умовах з'ясувалось, що більша половина громад (770 із 1469 за інформацією Міністерства фінансів України) виявились взагалі фінансово неспроможними, в результаті чого припиняють свою роботу заклади, які утримувались з районного бюджету: спортивні школи, школи мистецтв, соціальні заклади, будинки учнівської творчості, бібліотеки, комунальні підприємства тощо. Надання медичних послуг в сільській місцевості практично зникає, адже більшість закладів медицини первинної ланки (фельдшерсько-акушерські пункти) вже припинили свою діяльність, а сімейні лікарі працюють в центрах ПМСД, а не за місцем проживання більшості пацієнтів (пацієнти старшого віку взагалі не мають можливості повноцінно одержати медичні послуги, особливо ті, які проживають у важкодоступній місцевості). Багато районних лікарень закрито через неможливість громад фінансувати їхнє функціонування, а районний бюджет вирішував цю проблему, тим самим забезпечуючи швидкий доступ населення до послуг (в тому числі й самих закладів охорони здоров'я). Заклади освіти, у яких навчається мала кількість дітей, підлягають закриттю, а здійснювати довозення учнів до інших закладів освіти громади не мають фінансової спроможності (не згадуючи вже про можливості придбання шкільних автобусів – нових чи вживаних). І навіть якщо громада спроможна, вона не завжди буде зацікавлена задовольняти спільні інтереси двох чи більше громад, і це природно для неї, адже мешканці громади завжди хочуть, щоб фінансовий ресурс, який вони накопичили, був спрямований на розвиток і заради блага їхніх рідних населених пунктів.

В результаті цих усіх негативних змін більшості сільського населення, яке мало робочі місця у закладах освіти, культури, медицини, спорту, тепер загрожує (багато де вже й видимо процвітає) тотальне безробіття, що в близькому майбутньому призведе до буквального вимирання сіл.

Вся ця ситуація також не оминула й Івано-Франківський район, та й, зрештою, усі решту райони Івано-Франківської області.

За таких обставин неможливо забезпечити гарантовану Конституцією України доступність для всіх громадян до послуг та гідних умов життя

На наше глибоке переконання, створення належних умов для повноцінного та ефективного функціонування конституційного органу місцевого самоврядування – районних рад – за відповідного ресурсного забезпечення допоможе усунути більшість згаданих проблем та створить кращі умови для розвитку, в першу чергу, сільських та селищних громад, а разом з ними і тих громад, які об'єктивно не здатні надавати весь комплекс самоврядних послуг.

Вважаємо великою помилкою реформи ухвалення Закону 1009-ІХ в частині, що стосується районних рад. Норми цього Закону практично позбавили районні ради ресурсів для виконання повноважень, визначених статтею 143 Конституції України та законами України. При цьому були проігноровані висновок Головного науково-експертного управління та зауваження головного юридичного управління Верховної Ради України.

Крім того, 17.09.2020 був ухвалений Закон України 907-ІХ “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України”, яким районні ради позбавлені

фінансової основи для виконання своїх повноважень, визначених статтею 143 Конституції України, а також статтями 43, 44 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”.

Також великою помилкою стало цілковите ігнорування урядової Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

На необхідності дотримуватись положень Хартії місцевого самоврядування йдеться в заяві послів № 67, в якій зазначено, що “зміни мають включати в себе визначення обсягів повноважень місцевого самоврядування, що передбачають управління значною часткою справ громади та чітке розмежування повноважень і відповідальності між різними рівнями”. Також в заяві мова йде про оснащення органів самоврядування відповідним законодавчим інструментарієм для гарантування його повноважень, як і про забезпечення органів самоврядування належними фінансами на постійній основі. Саме тому ми наполягаємо на внесенні змін до Бюджетного кодексу для фінансування районних рад на постійній основі відповідно до повноважень, визначених Конституцією та законами України. **Районним радам вкрай необхідно надати постійну фінансову основу для повноцінного виконання своїх повноважень.**

Від імені виборців, якими ми обрані, вимагаємо, щоб зміни до Конституції були внесені в такій редакції, щоб внормувати та зробити більш раціональною роботу представницької влади на місцях, усунути викладені у цьому зверненні проблеми та бути схваленими міжнародними партнерами, відображаючи Україну в світовій спільноті як розвинуту європейську державу, а не як країну низькооплачуваних рабів широкого профілю.

Наголошуємо на таких вимогах:

- 1. Україні вкрай потрібна трьохрівнева система місцевого самоврядування: громада-район-область.**
- 2. На кожному з рівнів мають успішно функціонувати виконавчі органи із достатнім фінансовим забезпеченням.**
- 3. Ресурсна основа на виконання повноважень органами місцевого самоврядування повинна бути гарантована державою.**
- 4. Органи місцевого самоврядування мають обиратися на п’ять років.**
- 5. Головні повноваження кожного рівня органів місцевого самоврядування мають бути чітко розмежовані і вписані в Основному Законі та підзаконних актах, що доповнюють Конституцію України.**

*Прийнято на дев’ятій сесії
Івано-Франківської районної ради
восьмого демократичного скликання
30 вересня 2021 року*